

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 20-01-22619 רוט נ' אייש

לפני כבוד השופט מוטי פירר

תובעת	שימרת רוט ע"י ב"כ עוה"ד ליאור אפשטיין ומאור זמיר
נתבעת	איריס אייש

פסק דין

לפנינו סכסוך מר ועמוס רגשות בין התובעת – בעלת גן ילדים, לבין הנתבעת – עורכת דין ואם לפעוטה בגן. האחרונה פרסמה במספר דרכים, כי במו עיניה ראתה כיצד התובעת הכתה ילדה מילדי הגן – ילדתה של התובעת עצמה – זאת לעיניהם של הילדים האחרים, וכי בגן קיימות תופעות של אלימות והזנחה.

לטענת התובעת מדובר בשקר גס, אשר מקורו ברגשות נקמה וקנאה מצד הנתבעת כלפיה. עוד טוענת היא, שכתוצאה מהפרסום נגרמו לה נזקים כבדים, בדמות פגיעה בשמה הטוב וגדיעת קריירה בת 25 שנה של ניהול גני ילדים וחינוך לגיל הרך. התובעת העמידה את תביעתה על סך 450,000 ₪.

השאלה העיקרית אשר תידון במסגרת פסק הדין היא זו: האם עלה בידי הנתבעת להוכיח כי הדברים שפרסמה אודות התובעת – דברי אמת הם.

תמצית הרקע העובדתי והדיוני

1. התובעת, גבי שמרית רוט המכונה 'תיתי', עסקה במשך כ-25 שנה בניהול גני ילדים ובחינוך לגיל הרך בעיר פתח תקווה. במועדים הרלוונטיים לאירועי תובענה זו ניהלה את גן הילדים "גן תיתי", באמצעות חברה מטעמה בשם הבית של תיתי בע"מ ("הגן").

2. הנתבעת היא עורכת דין, אם לפעוטה אשר בפרק הזמן שבין חודש אוקטובר 2018 ועד לפברואר 2019 שהתה בגן. באותה תקופה התנהל סכסוך מר בין הנתבעת לבין אביה של הפעוטה, לא אחת גלש הסכסוך גם לפתחו של הגן, ובשיאו הוציאה הנתבעת צווים שיפוטיים שונים במטרה להוציא את הפעוטה מהגן. תחילה היו היחסים בין התובעת לנתבעת תקינים וטובים, אולם עד מהרה החלו להתדרדר.

3. לטענת הנתבעת, באחד הימים נכנסה היא אל הגן שלא בשעות הרגילות בהן מגיעים הורי הפעוטות, וראתה במו עיניה את התובעת מכה את ילדתה שלה (של התובעת) לעיני ילדי הגן.

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 20-01-22619 רוט נ' אייש

- האחרים. לדבריה, היא חשה חובה להביא את הדבר לידיעת ההורים האחרים ועל כן פרסמה את הפרסומים אשר יפורטו להלן.
4. התובעת מצדה טוענת כי אין כל יסוד לטענות הנתבעת. לדבריה, מצאה היא את עצמה בעיבורו של סכסוך מר בין הורי הפעוטה, אשר במהלכו ראתה בה הנתבעת כמי שמשתפת פעולה עם האב כנגדה, ועל כן החליטה לנקום בה.
5. יצוין כי החל משלהי שנת 2018 ועד לתום שנת 2020, התנהל הליך משפטי בבית הדין לעבודה בין התובעת לבין אחת מעובדות הגן בעניינים הקשורים לדיני עבודה (ס"ע 55535-10-18). הנתבעת בהיותה עורכת דין ייצגה את אותה עובדת (לא הובהר האם הייצוג החל בראשיתו של התיק או שמא נטלה הנתבעת את הייצוג בשלב מאוחר יותר). פסק הדין ניתן על דרך הפשרה בתום שנת 2020. במהלך תקופת התנהלות אותו הליך משפטי, בחודש אפריל 2019, הגישה אותה עובדת תלונה במשטרה כנגד התובעת בטענה לפיה בחודש יולי 2018 תקפה אותה התובעת, דחפה אותה והפילה אותה על הרצפה לעיניי ילדי הגן. התובעת נחקרה במשטרה והכחישה את הדברים ובסופו של יום התיק נסגר.
6. בסביבות חודש מרץ 2019 הוגשה תלונה במשטרה מאת מספר אימהות לפעוטות בטענות לאלימות המתרחשת בין כותלי הגן. התנהלה חקירה, מספר גננות וסייעות זומנו למתן עדות במשטרה ואף התובעת זומנה. בחודש יוני 2019 נחקרו במשטרה באזהרה התובעת עצמה וכן סייעת נוספת בשם מאיה, בגין חשד לביצוע עבירות אלימות כנגד ילדים בגן, ואולם בסופו של יום בסביבות חודש ינואר 2020 נסגר התיק. ערר שהוגש לפרקליטות המחוז על ידי אחת המתלוננות נדחה אף הוא.
7. במהלך המשפט דובבה הנתבעת את בתה הקטינה של התובעת בהקלטת סתר, ולטענתה מהדברים עולה כי התובעת נהגה או נוהגת להכות את בנותיה. הנתבעת בקשה להציג הקלטה זו כראיה ואף לזמן את שתי בנותיה של התובעת לעדות. בהחלטה מיום 4.11.21 קבעתי שאין להיעתר לבקשה ולפיכך ראיה זו לא התקבלה.
8. עוד קודם לכן, בהחלטה מיום 8.3.21 קבעתי, כי הדיון בתיק יפוצל לשני שלבים: ראשית תידון תחולת ההגנות להן טוענת הנתבעת ובראשן טענת אמת הפרסום. ורק בשלב שני, וככל שיידחו ההגנות, תידון שאלת הנזק. עוד הוריתי באותה החלטה על היפוך סדר הבאת הראיות, כך שתחילה תביא הנתבעת את ראיותיה בכל הקשור לתחולת ההגנות, ורק לאחר מכן התובעת.
9. היות שעיקר הפרסומים נוגעים לטענה לפיה התובעת נקטה באלימות כלפי ילדים בגן, ובהינתן שהנתבעת טוענת כי ראתה זאת במו עיניה, הרי שטענת ההגנה העיקרית הנדונה בהליך זה היא 'הגנת אמת הפרסום' – האמורה בסעיף 14 לחוק איסור לשון הרע, תשכ"ה-1965. השאלה העיקרית העומדת להכרעה בהליך זה היא אפוא זו: האם עלה בידי הנתבעת להוכיח במאזן ההסתברויות הדרוש, כי התובעת הכתה מי מילדי הגן, וליתר דיוק – את ילדתה שלה עצמה.

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 20-01-22619 רוט נ' אייש

10. הנתבעת פרסמה כנגד התובעת מספר פרסומים, העומדים בבסיס תובענה זו, כדלקמן:

פרסום מס' 1:

11. ביום 3.2.19 שלחה הנתבעת לגנת המועסקת בגן בשם חנה, הודעת טקסט בו היא מאשימה את התובעת בכך שהיא עושה יד אחת עם אבי הפעוטה כנגדה. בין היתר נכתב בהודעה:

חנה יקירתי. אני יודעת שקיבלת הנחיות מתיתי לצמצם איתי את השיח [...] אני יודעת שתיתי עושה דברים חמורים כמו להרביץ לילדה שלה. לא מכות חינוכיות. להרביץ! [...] בכל אופן, יש אלוהים בשמיים. היא מתעללת בי ברמות שאני לא יכולה לישון בלילה והכול בשל תאוות הבצע שלה לכסף [...]

פרסום מס' 2:

12. ביום 1.3.19 שלחה הנתבעת הודעת טקסט לאבי הפעוטה בה נכתב בין היתר כך:

מספיק עם ההיתממות [...] דע כי משטרת ישראל פתחה בחקירה כנגד תיתי. יש בידי ראיות טובות. חבל שאתה לא רואה בעיניים. תעצור לרגע ותחשוב איזה נזקים אתה עושה לכולם.

פרסום מס' 3:

13. ביום 5.3.19 שלחה הנתבעת לתובעת מכתב, בו היא דורשת את השבת הכספים ששולמו על ידה לגן. בפתיחה למכתב מאשימה הנתבעת את התובעת בהאשמות חריפות:

בהמשך להתנהלות פורעת חוק הגובלת בפלילים מצדך ומצד עובדייך, ולאור התנהלותך הפסולה מולי, נאלצתי להוציא צו נגדך מבית המשפט להוצאת בתי [...] מגנך, כבר בחודש פברואר.

פרסום מס' 4:

14. באותו יום, 5.3.19, התקיים יום הורים בגן, במהלכה סיפרה הנתבעת למספר הורים כי במו עיניה ראתה את התובעת מכה את בתה, להלן תמליל השיחה שהוקלטה:

שלום הורים יקרים, שמי איריס, אני אמא של [...] שעזבה את הגן ביום שישי. אני רוצה לומר לכם שבמו עיניי אני ראיתי את תיתי מכה את הבת שלה, עם ראיות נפתחה חקירה במשטרת ישראל, אתם מוזמנים להאמין לכל מה שבא לכם, רק תחשבו טוב טוב שהילד שלכם בגן הזה, או קיי [...]

אמא: תיתי הכתה את הבת שלה?

איריס: כן במו עיניי ראיתי [...] בשורה התחתונה, חבר'ה, אני ראיתי במו עיניי, אתם יכולים לעשות עם זה מה שאתם רוצים. היא עשתה את זה ליד הילדים שלנו, אז שאו ברכה וכל טוב.

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 20-01-22619 רוט נ' אייש

פרסום מס' 5:

15. ביום 24.7.19 פרסמה הנתבעת באתר "בדרך לגן" – אתר המרכז בין היתר חוות דעת של הורים אודות גנים ופעוטונים בישראל – את הדברים הבאים. יצוין כי הורים נוספים פרסמו תכנים שליליים אודות הגן:

לא להתקרב. אנחנו כמה הורים שהוציאו את הילדים מהגן. אני אישית ראיתי את הגב' שמרית רוט, שהיא תיתי, מכה ילדה בטוסיק בחוזקה לעיניי ילדי הגן. הגן מתנהל במחשכים, אסור להיכנס בין השעות 9 ל-15, אין מצלמות. לאחר שהוצאנו הילדים התקינה ולא בטוח שמצלם. הכתובת על הקיר ולצד העלמנו עין. ידוע לי גם שהסייעת הכתה שם ילדים. הזנחה באוכל. ניקיון. תחלופה ענקית של עובדים. תעשו גוגל על האישה תראו כמה פסיקה נגדה. לא יכולה לתאר את ההרגשה שהילדה שלי היתה במקום כזה ולא קראתי את הסימנים.

פרסום מס' 6:

16. ביום 11.9.19, פרסמה הנתבעת שוב באתר "בדרך לגן" את חוות דעתה על הגן. ככל הנראה מדובר בעידון של פרסום מספר 5, אשר נעשה בעקבות מכתב התראה שקיבלה מאת התובעת:

כאם זו לא האווירה או החינוך שאני מצפה שיעניקו לילדיי, כאם לא סביר שהגיעו לאוזניי שמועות חוזרות ונשנות על אלימות, הזנחה, חוסר מקצועיות מצד צוות הגן כלפי ילדים בגן. מציעה לכל מי ששלום ילדיו חשוב לו – לחפש גן אחר. אני את ילדיי וילדי משפחתי ומכריי לא אשלח לשם! מזמינה אתכם לקרוא קצת פסקי דין בגוגל, מנהלת הגן "הבית של תיתי" היא תיתי, שהיא שמרית רוט, יסבר לכם את האוזן.

17. לא ניתן לטעות במסר המרכזי, הברור והחמור העולה מתוך הפרסומים הנ"ל: הנתבעת מדווחת בגוף ראשון הן להורי ילדי הגן והן להורים פוטנציאליים השוקלים לרשום את ילדיהם לגן, על כך שראתה במו עיניה את התובעת מכה ילדה בגן, וליתר דיוק את ילדתה שלה עצמה. מעבר לכך, היא מדווחת על שמועות שהגיעו לאזניה על אלימות, הזנחה וחוסר מקצועיות מצד נשות הצוות כלפי הילדים.

18. לטענת התובעת מדובר בפרסום לשון הרע ובדברי שקר, אשר גרמו לה לנזקים גדולים עד כדי סגירת הגן ואובדן מטה לחמה ומקור פרנסתה. לפיכך העמידה את תביעתה על סך 450,000 ₪. הנתבעת מצדה איננה מכחישה את דבר הפרסום, אולם עומדת על אמתותו. לדבריה, היא אכן ראתה במו עיניה את התובעת מכה את ילדתה ועל כן חשה חובה לדווח על כך להורי ילדי הגן ואף להביא זאת לידיעת הורים אחרים אשר שוקלים לרשום את ילדיהם לגן. בכך טוענת הנתבעת לתחולת הגנת האמת בפרסום וכן להגנת תום הלב הקבועות בחוק.

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 20-01-22619 רוט נ' אייש

19. ככל שיתברר שיש אמת בפרסומים בדבר הכאת הילדה על ידי התובעת, הרי שיתר פרטי הפרסום מתגמדים ונבלעים בפרסום זה. לפיכך, השאלה העיקרית שתידון במסגרת ההליך היא, האם עלה בידי הנתבעת להוכיח את אמיתות הפרסום לפיו הכתה התובעת את ילדתה בין כותלי הגן.
20. לאורך כל תקופת המשפט, התנהל התיק באופן סוער ועמוס ברגשות, דיונים נדחו פעם אחר פעם ובמהלך הדיונים שהתקיימו נרשמו לא מעט התפרצויות. ניכר היה כל העת כי מדובר בתהליך קשה ומורכב עבור שתי בעלות הדין. העובדה שהנתבעת ייצגה את עצמה בהליך, תוך שהיא מעורבת רגשית באופן כה עמוק בהליך, הכבידה עד מאוד על התנהלותו.
21. דיוני ההוכחות התקיימו ביום 3.11.22 וביום 27.3.24. מטעם הנתבעת העידו הנתבעת עצמה וכן מספר סייעות שעבדו בגן התקופה בה שהתה בו בתה, או בתקופה שקדמה לכך: גב' מאיה סופר ("מאיה"); גב' טני פסי אדטו ("פסי"); גב' לידיה גבאי ("לידיה"); וגב' פרידה לנדביגר ("פרידה"). יצוין כי הן לידיה והן פרידה סרבו תחילה להתייצב לעדות, ועשו זאת רק לאחר שהוצא כנגדן צו הבאה. מטעם התובעת העידו התובעת עצמה וכן גב' יסמין נוי ("יסמין"), חברה ותיקה של התובעת אשר שני ילדיה התחנכו בעבר בגן, בתקופה שקדמה לבתה של הנתבעת.
22. יוקדם ויאמר כבר עתה, כי הן פסי והן לידיה, הצטרפו לעדותה של הנתבעת וסיפרו אף הן כי ראו במו עיניהן כיצד התובעת הכתה את בתה. מנגד, פרידה, מאיה ויסמין תמכו בעמדת התובעת אשר הכחישה את הדברים.

דיון

23. סעיף 1 לחוק איסור לשון הרע, תשכ"ה-1965 ("החוק") קובע, כי לשון הרע היא דבר שפרסומו עלול בין היתר " (1) להשפיל אדם בעיני הבריות או לעשותו מטרה לשנאה, לבוז או ללעג מצדם; (2) לבזות אדם בשל מעשים, התנהגות או תכונות המיוחסים לו; (3) לפגוע באדם במשרתו, אם משרה ציבורית ואם משרה אחרת, בעסקו, במשלו ידו או במקצועו".
24. בעניין אחר (ת"א (ראשל"צ) 56502-01-17 לי לחיאני נ' חיים סדובסקי (2020)), סיכמתי את המפורסמות ועמדתי על המתח המובנה הקיים בין שני הערכים המתנגשים תדיר בתביעות לשון הרע – זכות האדם לשם טוב מחד גיסא, וחופש הביטוי מאידך גיסא, ואין לי אלא לשוב ולהפנות לאמור שם (פסקאות 12 – 15 לפסק הדין). בעניינינו, המתח מתעצם, שעה שיש בפרסומים החמורים הנ"ל כדי להביא לקריסתו וסגירתו של גן הילדים תוך פגיעה אנושה בפרנסתה של התובעת, ומנגד, ככל שמדובר בפרסומי אמת – קיימת חובה מוסרית ואף חוקית להביא את הדברים לידיעת ציבור ההורים.

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 20-01-22619 רוט נ' אייש

25. בפרשת הרציקוביץ (ע"א 4534/02 רשת שוקן בע"מ נ' הרציקוביץ (2004)) סקר בית המשפט העליון את השלבים השונים בהם יצעד בית המשפט, עת ניגש הוא לנתח ביטוי במסגרת לשון הרע:

ניתוח ביטוי במסגרת עוולת לשון הרע נעשה בארבעה שלבים: בשלב הראשון, יש לשלוף מתוך הביטוי את המשמעות העולה ממנו לפי אמות המידה המקובלות על האדם הסביר, כלומר יש לפרש את הביטוי באופן אובייקטיבי, בהתאם לנסיבות החיצוניות וללשון המשתמעת [...] בשלב השני, יש לברר, בהתאם לתכלית החוק לאיזונים חוקתיים, אם מדובר בביטוי אשר החוק מטיל חבות בגינו, בהתאם לסעיפים 1 ו-2 לחוק [...] בשלב השלישי, בהנחה שעברנו את המשוכה השנייה, יש לברר אם עומדת למפרסם אחת ההגנות המנויות בסעיפים 13-15 לחוק. השלב האחרון הוא שלב הפיצויים.

ודוק: "האיזון החוקתי בין הזכות לשם הטוב ולפרטיות לבין הזכות לחופש הביטוי משתרע הן על קביעת האחריות (בניזקין ובפילילים) בגין לשון הרע והן על קביעת הסעדים הננקטים כאשר מתגבשת האחריות" [...]. כך האיזון שולט על קביעת הגדרתם של הביטויים המהווים לשון הרע, על היקפן של ההגנות המנויות בחוק ועל סוגיית הפיצויים.

26. סעיף 14 לחוק קובע כך:

במשפט פלילי או אזרחי בשל לשון הרע תהא זאת הגנה טובה שהדבר שפורסם היה אמת והיה בפרסום ענין ציבורי; הגנה זו לא תישלל בשל כך בלבד שלא הוכחה אמיתותו של פרט לוואי שאין בו פגיעה של ממש.

27. סעיף 15 לחוק קובע:

במשפט פלילי או אזרחי בשל לשון הרע תהא זאת הגנה טובה אם הנאשם או הנתבע עשה את הפרסום בתום לב באחת הנסיבות האלו: [...]

(2) היחסים שבינו לבין האדם שאליו הופנה הפרסום הטיילו עליו חובה חוקית, מוסרית או חברתית לעשות אותו פרסום;

(3) הפרסום נעשה לשם הגנה על ענין אישי כשר של הנאשם או הנתבע, של האדם שאליו הופנה הפרסום או של מי שאותו אדם מעונין בו ענין אישי כשר; [...]

28. סעיף 16 לחוק קובע חזקות ונטלי הוכחה בכל הקשור לתחולת הגנת תום הלב. כך בין היתר נקבע, כי חזקה על הנתבע שעשה את הפרסום שלא בתום לב אם הדבר שפרסם לא היה אמת והוא לא האמין באמיתותו.

29. נקל להיווכח כבר עתה כי הפרסומים שפורסמו על ידי הנתבעת חמורים וקשים עד מאוד, ויש בהם כדי לגרום פגיעה אנושה לתובעת לרבות ביזויה, השפלתה, עשייתה מטרה לשנאה ואף פגיעה בלתי הפיכה במשלח ידה. מנגד, ככל שמדובר בפרסומי אמת, הרי שיש בהם ענין ציבורי ניכר,

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 20-01-22619 רוט נ' אייש

ולא יהיה זה מוגזם לומר שעל הנתבעת חלה אף החובה להביא את הדברים בפני הורים נוספים. על כן השאלה העיקרית ולמעשה היחידה הטעונה בירור בהליך זה היא שאלת "האמת" – היינו, האם התובעת אכן הכתה את בתה.

30. נקדים תחילה ונסנן את הפרסומים השונים הטעונים הכרעה. אשר לפרסומים מספר 1, 2, ו-3, סבורני כי אין בהם כדי להוות לשון הרע. כזכור, האיזון החוקתי בין הזכות לשם הטוב ולפרטיות לבין הזכות לחופש הביטוי, שומה עליו להיעשות כבר בשלב בחינת הביטוי גופו, ועוד בטרם בחינת יתר השלבים (פרשת הרציקוביץ דלעיל; רע"א 4740/00 לימור אמר נ' אורנה יוסף (2001)). בענייננו, פרסומים מספר 1 ו-2 מהווים התכתבות פרטית בין הנתבעת לבין אחת הגננות בגן וכן בין הנתבעת לבין אבי בתה הפעוטה. גם אם יתברר שתוכן הדברים אינו אמת וכי חששותיה של הנתבעת נעדרים כל בסיס, סוף סוף מדובר בהתכתבות אישית בין שני צדדים הרלוונטיים להתרחשות בגן, אשר לא הופצה לקהל הרחב. נדמה שהחוק לא נועד לאסור על הורים לשוחח בינם לבין עצמם על חשדות הנוגעים לגן הילדים בו שוהה בתם, ואף לא לאסור על אם מודאגת לשוחח עם אחת הגננות, זאת גם אם לימים יתברר כי מדובר בדאגה חסרת יסוד שהיא פרי דמיונה. הדברים אמורים ביתר שאת לגבי פרסום מספר 3, אשר אינו אלא התכתבות בין הנתבעת לבין התובעת עצמה. אין בתוכן ההתכתבות כדי לבזות או להשפיל את התובעת בעיניהם של צדדים שלישיים, שכן התכתבות זו איננה "מיועדת לאדם זולת הנפגע" (כלשון סעיף 2(ב)(1) לחוק).

31. מנגד, פרסומים מספר 4, 5 ו-6 הינם פרסומים חמורים אשר פורסמו בתפוצה רחבה. פרסום מספר 4 הושמע לאוזניהם של הורי ילדי הגן, ופרסומים מספר 5 ו-6 נעשו באתר "בדרך לגן", החשוף לגולשים רבים המבקשים מידע אודת גני ילדים. לא יכול להיות חולק שפרסומים אלו עונים להגדרת "לשון הרע" שכן הם מציגים את התובעת בעלת הגן בפני כול כמי שנוקטת אלימות כלפי ילדי הגן. לא יכול להיות גם חולק על כך שנתקימו באלו יסודות "הפרסום" האמורים בסעיף 2 לחוק.

32. בפרסום מספר 4 סיפרה הנתבעת להורי הגן כי ראתה את התובעת מכה את ילדתה שלה, בעוד בפרסומים מספר 5 ו-6 דובר על מקרי אלימות בגן, ולא פורש כי מדובר בבתה של בעלת הגן. אכן, יתכן שחלק מנמעני הפרסום עשויים לייחס חומרה רבה יותר להכאת ילד אקראי מילדי הגן, וימעו בחומרת הכאת בת על ידי אמה בעלת הגן. אולם סבורני כי מדובר בהבדל בעל משמעות זניחה וכי שני המקרים חמורים במידה דומה. לכך יש להוסיף, שבאותה העת טענו הורים נוספים כי ילדיהם הוכו ואף הוגשה בשל כך תלונה במשטרה, תלונה שנחקרה, אך לימים לא הבשילה לכדי כתב אישום. בהתאם לכך, ככל שיוכח כי תובעת אכן הכתה את בתה בהיותה ילדה השוהה בגן (או בצהרון הפועל בשעות אחר הצהריים), תחול ההגנה גם על פרסומים מספר 5 ו-6. עלינו לבחון אפוא את תחולתה של הגנת אמת הפרסום על פרסומים מספר 4, 5 ו-6.

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 20-01-22619 רוט נ' אייש

33. הטענות אותן מפנה הנתבעת כלפי התובעת, טענות חמורות עד מאוד הן, הגובלות בפלילים, אותן מכחישה התובעת מכול וכול. לפיכך, על מנת להוכיח כי מדובר אכן בטענות אמת, יהא על הנתבעת לעמוד במשימה לא קלה. בפרשת אורי דניאל (ע"א 7426/14 פלונית נ' אורי דניאל (2016)) נאמר: "לצורך הגנה של אמת בפרסום בתביעת לשון הרע, נקבע כי "עשוי הנתבע להידרש להביא כמות הוכחה, שמידתה תעמוד ביחס מתאים לרצינות תוכן הדיבה", וככל שהדיבה חמורה במיוחד – היא מחייבת הבאת כמות ראיות רבה יותר מהנדרשת במשפטים אזרחיים רגילים" (ע"א 670/79 הוצאת עתון הארץ בע"מ נ' מזרחי (1987))." אשר לתנאי השני לתחולת הגנת אמת הפרסום – העניין הציבורי – משימה זו אינה מטילה נטל כבד במיוחד על הנתבעת, שכן ככל שיוכח כי אכן מדובר בטענות אמת, הרי שיש בפרסומן משום עניין ציבורי. היות שהשאלה העומדת לפתחנו היא שאלה עובדתית ממוקדת, בבחינת 'היה או לא היה', נצלול כעת לסקירת העדויות אחת לאחת. על אף שעדויות הנתבעת נשמעו תחילה, נחל את מסענו דווקא בעדות התובעת.

עדות התובעת

34. התובעת בעדותה הכחישה לחלוטין את ההאשמות המיוחסות לה בדבר הכאת בתה - "לא היה ולא נברא" (עמ' 47 לפרוטוקול הדיון מיום 27.3.24 – ייקרא להלן "פרוטוקול ב"). "זה לא היה נכון, וזה לא הילדים האחרים ולא הבת שלי. הילדים אצלי כמו שאמרתי אנחנו דיברנו בכבוד לילדים, לא היו הרמות ידיים, וכן, הסתובבתי בגן כמו שאני נראית עכשיו על עקבים, ויש אנשים שהעובדים תחתי לא תמיד רצו לעבוד, הם רצו לקבל משכורת, ומי שהיה לו משהו, מי שלא עבד כמו שצריך בוא נקרא לזה ככה, והיה מועד לפיטורין היה מלכלך עליי. היא כבר הייתה עם רגל בחוץ איריס, לכן היא עלתה ואמרה מה שהיא שאמרה" (עמ' 52).

35. לדבריה, בתחילה חיפשה הנתבעת את קרבתה ותמיכתה, זאת על רקע המתח הרב ששרר בין הנתבעת לבין אבי ילדתה "היא חיפשה שאני אהיה באיזשהו מקום חברה שלה. ולי יש קווים אדומים. אני בגן מנהלת, וכן אני מנהלת קשוחה, ואני מנהלת שמנהלת 60 70 80 ילדים בגן, היא לא יכולה לא להיות קשוחה. אני אמא, אני מנהלת קשוחה. כל ההורים ידעו את הקו האדום לא חוצים קווים אדומים אצלי בגן [...] . היא התבלבלה, היא לא הבינה שאני מנהלת הגן, ואני כן, אני מנהלת קשוחה, החזקתי גנים ביד רמה" (עמ' 43). ובהמשך: "אני לא יודעת אם רואים את זה עליי אבל חוץ מזה שאמרתי לך שהייתי מנהלת קשוחה לקחתי את העובדים הטופ שבטופ. והיו לי נפילות גם כמו לידי, לפעמים אנשים נופלים. וכל בן-אדם שאתה מפטר אותו כולל פסי, שמודה היום שלא היה ולא נברא, והיא רכבה על הגב שלי ויש לי עדויות לזה" (עמ' 51).

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 20-01-22619 רוט נ' אייש

36. אשר למניע של הנתבעת בהאשמתה בהכאת ילדים, הסבירה התובעת כך: "כל הוויכוח איתה התחיל גם בזה שהיא חשבה שיש לי משהו עם האבא של הילדה. שאני מנהלת איתו יחסים רומנטיים. והבהרתי לה שלא היה, לא יקום ולא יהיה. אני 30 שנה בעבודה, 30 שנה מנהלת גנים, אין שום סיכוי בעולם שאני אצא עם אחד ההורים מהגן. והיא עדיין לא האמינה. אני סגרתי את הגנים כי היא הלכה ואמרה שאני מרביצה לילדים. היא הלכה לכל ההורים ודיברה [...] עד שהיא באה עשתה טרם בכל הגן, למה? כי רציתי לצאת עם הבן זוג, עם האבא של הילדה לטענתה." (עמ' 44-45).

37. לדברי התובעת, נהגה הנתבעת באובססיביות בכל הקשור לבתה ולמעורבותו של האב בעניינה "היא הייתה משתוללת מחוץ לגן. [...] כל יום שהילדה מהיום הראשון נכנסה לגן, לפתח הגן שלי, אני הייתי צריכה לצלם את הילדה ולשלוח לה תמונה, כל יום כשהיא באה מהאבא של הילדה, כל יום כשהיא הייתה יוצאת מהגן, אני הייתי צריכה לצלם את הילדה ולשלוח לה, ולהגיד לה באיזה שעה בדיוק הילדה יצאה מהגן, דקות, אין 15:00, לא 15:15 תגידי לי, 15:20 תגידי [...] היא הייתה לוקחת את כל, שואבת ממני ואני מנהלת של עשרות ילדים, שואבת ממני את כל הכוחות".

38. התובעת נשאלה לגבי תלונותיהם של הורים כנגד הסייעת מאיה וחקירת משטרה שהתנהלה בעניינה בחשד להכאת ילדים והשיבה: "מאיה בחורה מקסימה, מדהימה, קיבלתי אותה בזרועות פתוחות. לא נגעה ולא עשתה ולא היה שום דבר ממה שמרדית ואיריס מנסות להגיד, לא היה ולא נברא [...] אני לא פיטרתי את מאיה, הייתי לצד מאיה ואמרתי לה לא היה ולא נברא. אני לא מפטרת אנשים בעלמא. אין דבר כזה אני יודעת את מי אני מחזיקה פה ומי שצריכה להיות פה תהיה ומי שלא צריכה, לא תהיה" (עמ' 48-49). עוד בעניין מאיה אמרה: "הם [קבוצת הורים] רצו שאני אפטר את מאיה בגלל שמאיה לכאורה נתנה מכה ביד, גם התיק שלה נסגר ואין הוכחות ולא היה ולא נברא. את [הנתבעת] היית ראש הקנוניה, אני עם גנית ומרדית היינו חברות מאוד טובות, איתם זה היה יכול להיסגר אחרת. את היית ראש הקנוניה בהחלט. את אשמה בסגירת הגן לא הם. את השתמשת בהן לעזור לך במשפט כי לא חשבת שנגיע למשפט, חשבת שאני אזרום" (עמ' 56). עוד בעניינה של אותה קבוצת הורים סיפרה התובעת כי כל טענותיהן התמקדו במאיה ולא בה "כי אין להם מה להגיד מילה וחצי מילה עליי, חוץ מהמכה ביד שהם טוענות והם כועסות שלא פיטרתי את העובדת. אם הייתי מפטרת את העובדת הם היו נשארים בגן" (עמ' 56).

39. כאשר נשאלה על סייעת נוספת, דודתה של התובעת אשר עבדה בשעתו בגן, ואשר הועלו כנגדה טענות לפיהן הכתה ילד, השיבה: "לא, אף אחד לא הכה את הילדים כולל הדודה שלי, ופרידה שאמרה, היא אפילו לא אמרה שהיא ראתה, היא אמרה שהיא יודעת. כי סייעת

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 22619-01-20 רוט נ' אייש

שרציתי לפטר אותה הלכה והעלילה על הדודה שלי כי דודה שלי היא הבן-אדם הכי קרוב אליי" (עמ' 51),

40. בחקירתה הנגדית, ניכר המתח הרב, שלא לומר האיבה, השוררים בין התובעת לבין הנתבעת שחקרה אותה (הנתבעת ייצגה את עצמה בהליך זה). בתחילת החקירה ניכר שהתובעת מתרגשת ואף דומעת והנתבעת הגישה לה חבילת ממתנות נייר (טישו). התובעת הטיחה את החבילה בפניה של הנתבעת במידה לא מועטה של אימפולסיביות. להלן חילופי הדברים :

התובעת: אני מקודם רציתי להביא לך טישו ואת זרקת אותו עליי בעצבים, כיוונת אותו על הפרצוף שלי, ככה את בדרך כלל מתנהגת?

הנתבעת: כן לאנשים כמוך.

התובעת: מה זה אנשים כמוני?

הנתבעת: אנשים אלימים מילולית ושקרנים בהחלט. את לא אמורה לפנות אלי בכלל, ולתת לי את הטישו לא אמורה, לא מתפקידך, לא ביקשתי.

41. בהמשך החקירה הנגדית התדרדרו הדברים עוד יותר, כאשר הן התובעת והן הנתבעת נוטלות בכך חלק :

התובעת: אני רוצה לדעת למה באמת תבעת אותי, מה המניע האמיתי שלך?

הנתבעת: כי את אישה רעה, את אישה רעה. את גרמת לי לסגור שני גנים, את שלחת חומרים שקריים לגני תקווה גן שעלה לי להקים אותו יותר מ-1,000,000 שקל והפסדתי כי סגרתי בגללך.

אתה לא רואה איזה פרצופים היא עושה, כבודו תשמע היא מזלזלת וזה עובר כל גבול. היא עם הגב אליך כי היא עושה לי פרצופים [...] היא פשוט הזויה. את אישה לשאלתך את אישה רעה, את הקמת את הקנוניה, אף אחד לא רשם פוסטים לפניך, אף אחד. את זאת שעשית את כל הדבר הזה בהחלט. ואת גרמת לי לסגור את שני הגנים. היא שלחה לגני תקווה חומר עליי איזה אלימה, אני מאוד אלימה, מאוד אלימה, אני מושבניקית 50 שנה, לא תגיעי לקרסוליים שלי.

42. בעדותה הפנתה התובעת טענותיה למצבה הנפשי של הנתבעת, אשר בעטיו בתה בת השלוש וחצי הספיקה לדבריה לעבור שבעה גנים ופעוטונים "היא [בתה של הנתבעת] סיימה אצלי כמו שהיא סיימה 7, כי יש לה אמא מטורללת. כי ילד בן 3.5 צריך טיפול פסיכולוגי עמוק מאוד בחייו, אני אגיד לך [...] הילדה שלך תצטרך עם אימא של 7 הגנים עברה בגיל 3.5 [...]. הנתבעת: תהיי בשקט. התובעת: אני לא אהיה בשקט". (עמ' 71).

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 20-01-22619 רוט נ' אייש

43. לגבי יחסיה עם בנותיה העידה התובעת: "היא אמרה שאני מכה את הילדות שלי, תשמע, אם תראה את הילדות שלי אני מבינה מכל ליבי ונשמתי שהלב שלך יוצא, הקנאה שלך, היא מתפוצצת מקנאה, אתה תראה את הבנות של יש על מה. ואני אומרת תודה רבה אנחנו, תודה רבה לאלוהים שנתן לי אותם ושהיא תמשיך לקנא. הם תמיד לבושות טיפ טופ, הם תמיד, והיא אמרה שאני צריכה, שהבנות שלי או אני צריכות פסיכולוגיות, הבנות שלי מהממות, הכי מהממות ביקום [...] ובהמשך: "היא [הנתבעת] מקנאה בזה שאין לי בן זוג, אני אישה חזקה אני מגיל שנתיים וחצי בלי אבא, יש לי רק אמא אין לי אחים ואין לי אחיות, יש לי שתי בנות [...] ואני מפרנסת גם אימא שלי וגם דודה שלי. הגן הזה פרנס את כולם, את כל המשפחה שלי. והיא אכלה את ליבה ונשמתי איך אני מתלבשת ככה, ובאה לעבודה, היא רצתה שאני אבוא עם פיג'מה לעבודה עם טרנינג כמו כל המנהלות. ולא, אני מנהלת אחרת, אני מנהלת שמחזיקה גנים, גם מתלבשת, גם אוהבת את עצמי, כי אם אני לא יאהב את עצמי אני לא יוכל לאהוב את הבנות שלי, ולא יוכל לאהוב את כל הילדים בגן. כל ההורים מתים עלי [...] אני אומרת שהיא, הקנאה שלה מטריפה אותה, היא פשוט מוציאה אותה מדעתה הקנאה שלה, זה הכל (עמ' 72-73).

44. כפי שניתן להיווכח, מדובר בעדות רגשית, טעונה עד מאוד, אימפולסיבית ולעתים אף תוקפנית. קשה עד מאוד להכריע מתוך העדות האם קיימת אפשרות לפיה ברגע של אובדן עשתונות אכן הכתה התובעת את אחת מבנותיה. הדבר כמובן לא עולה מתוך העדות, אולם מנגד גם לא ניתן לשלול זאת.

עדות יסמין

45. חברתה של התובעת, גבי יסמין נוי ("יסמין"), אשר ילדיה התחנכו בגן קודם לתקופה בה שהתה בו בתה של הנתבעת, תמכה בעמדתה של התובעת, העידה כי יש לה אמון מלא בה, וכי בינה לבין התובעת נוצרו קשרים עמוקים והדוקים גם מחוץ לשעות העבודה. "הילדים שלי למעשה ישנו אצל תיתי עוד לפני שהם ישנו אצל סבא וסבתא שלהם". יסמין נשאלה, האם נודע לה במהלך התקופה בה שהו ילדיה בגן על עניינים חריגים המתרחשים בגן, והשיבה "מעולם לא" (עמ' 36 לפרוטוקול ב').

46. בהמשך דבריה אישרה יסמין כי "הייתה איזושהי אימא שטענה שסייעת בגן נתנה לו מכה ביד, ביקשו שאני אבדוק עם הבן שלי אם זה קרה, שאלתי אותו והוא הכחיש. הוא אמר שלא [...] מרדית [אחת האימהות] פנתה אלי וביקשה שאני אבדוק אם גם לבן שלי זה קרה ואמרתי לה שלא" (עמ' 38-39). עוד ציינה בעדותה: "אני לא יודעת שום דבר על התעללות בילד. הטענה הייתה שסייעת נתנה לו מכה ביד [...] אני יודעת גם שמרדית פנתה למשטרה, היא הגישה תלונה [...] לא הובא לידיעתי שיש התעללות. מדובר על סייעת [...] אני לא

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 22619-01-20 רוט נ' אייש

אומרת כלום, אני רק אומרת שפנו אלי, שאלו אותי אם זה קרה לבן שלי, אמרתי שלא, אני יודעת שמרדית פנתה למשטרה והיא הגישה תלונה" (עמ' 40).

47. עדותה של יסמין נמצאה מהימנה בעיניי ולא מצאתי לפקפק בה, אם כי תרומתה לסוגיה שבמחלוקת אינה גבוהה. היא לא נכחה בין כותלי הגן במועדים הרלוונטיים לנסיבות התביעה, ילדיה בגרו ועזבו את הגן עוד קודם לכן, ולאמתו של דבר היא נסמכת בעיקר על האמון הרב אותו היא רוחשת לחברתה התובעת.

עדות פרידה

48. גב' פרידה לנדביגר ("פרידה"), אשר עבדה כסייעת בגן במשך כעשר שנים עד לשנת 2016, העדיפה שלא להעיד בבית המשפט, אך לבסוף זומנה לבקשת התובעת באמצעות צו הבאה. ניכר שהעדות בבית המשפט מקשה עליה ולעתים היא התרגשה ואף דמעה במהלכה. לדבריה, הטענה לפיה התובעת מכה ילדים איננה נכונה: "אני 10 שנים עבדתי שם, בחיים אני לא ראיתי אותה קול מרימה, לא רק יד, זה שקר גס" (עמ' 20 לפרוטוקול ב"). בהמשך עדותה אישרה כי "דודה שלה [ככל הנראה מדובר בדודה של התובעת שעבדה בגן כסייעת תקופה מסוימת – מ.פ.9] נתנה לאחת הבנות שהיא נשכה אותה מכה ביד [...] היא [התובעת] אמרה להורים שככה קרה כזה דבר כזה. ותיתי כמוכן שלחה אותה מיד מהגן והייתה חקירה של משטרה". פרידה נשאלה על תופעות של צרחות ועל מכות בגן והשיבה "לא היו" (עמ' 22).

49. בהמשך עדותה סיפרה על מקרה בו "הייתה איזה סייעת שפשוט היה ילד שהפריע לה כל הזמן התיישב על תינוק שהיא האכילה, והיא פשוט כזה עשתה לו [...] כזה דחפה אותו כאילו מהתינוק וזה, אבל אז אני ניגשתי אליה ושאלתי אותה למה את עושה את זה והיא התחילה לבכות שהיא לא יודעת איך זה יצא, והוא כל הזמן מפריע לה וזהו. ואז סיפרתי לתיתי והיה שימוע, וזה היה סוף שנה כבר, ועזבה. וזה המקרה היחידי שהיה". מעבר לכך העידה פרידה כי מעולם לא קרה שארע אירוע חריג אשר לא טופל מיידית על ידי התובעת (עמ' 33). אשר לאפשרות לפיה התובעת הכתה את בנותיה השיבה פרידה: "הבנות שלה זה חיים שלה [...] זה אפילו קשה לי לדמיין דבר כזה". כשנשאלה מדוע מאן דהו יעליל עלילת שוא כנגד התובעת לפיה היא הכתה בת בתה, השיבה: "אנשים משתנים, אני לא יודעת מה קורה כשאני לא שם, אני לא יכולה להעיד על דברים שלא ראיתי ואני לא, אני לא יודעת. אני אין לי מושג אני מאוד קשה לי לחשוב עליה שיכלה לבת שלה לעשות דבר כזה, כי כשהיא הביאה את הבנות שלה זה היה, זה היה החיים שלה. אז אני מאוד מתפלאת שהרימה יד על הבת שלה" (עמ' 34).

50. גם עדותה של פרידה נמצאה מהימנה בעיניי ולא מצאתי סיבה להטיל בה ספק. אני מוצא אפוא לקבל את דבריה לפיהן התובעת לא נקטה אלימות כלפי מי מהילדים בנוכחותה. ואולם פרידה

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 20-01-22619 רוט נ' אייש

סיימה את עבודתה בגן בשנת 2016 למעלה משנתיים טרם כניסת בתה של הנתבעת למקום. על כן, גם משקלה של עדות זו בכל הנוגע לתקופה אירועי התביעה אינו רב.

עדות מאיה

51. העדה מאיה סופר ("מאיה"), עבדה אף היא כסייעת בגן למשך תקופה קצרה של כחצי שנה. מדובר בתקופה בה שהתה בתה של הנתבעת בגן. מאיה עצמה נחשדה בכך שנקטה באלימות כלפי מי מהילדים, ואף הוגשה כנגדה תלונה במשטרה והיא נחקרה באזהרה. בעקבות חשדות אלו עזבה לבסוף מאיה את עבודתה בגן, ואולם החשדות לא הבשילו כדי הגשת כתב אישום כנגדה. בעדותה סיפרה כי מעולם לא ראתה את התובעת נוקטת באלימות כלפי מי מהילדים לרבות בנוטיה שלה (עמ' 9 לפרוטוקול מיום 3.11.22 – להלן "פרוטוקול א"). אופן עדותה של מאיה עורר את הרושם שהיא מעידה "כמי שקפאו שד". היא נראתה מפוחדת מבוהלת ומתגוננת, קימצה במילים ונראה שחשה כי עדותה שלה עלולה לפגוע בה. הדבר מתיישב עם העובדה שבמהלך עדותה אכן נשאלה על מעורבותה שלה במעשי אלימות כלפי ילדי הגן, והרושם שהתקבל הוא, כי היא חוששת שדברים שתאמר עלולים לשמש כנגדה. מצאתי אפוא שלא להעניק לעדותה משקל של ממש.

עדות פסי

52. גבי טני פסי אדטו ("פסי"), עבדה כסייעת בגן למשך קצת פחות משנה, החל מחודש ספטמבר 2017 עד לחודש יולי 2018 או בסמוך לכך. בעדותה היא תיארה את התובעת כבעלת "טמפרמנט". "היא בן אדם מאד מרשים כשמדברים איתה, אז בן אדם לא, סליחה על הביטוי, בלי עמוד שדרה, בן אדם מאד, בן אדם עסקי, יודעת איך לדבר". בהמשך נשאלה והשיבה כך:

הנתבעת:	אוקי. בואי תספרי לי כמה פעמים ראית אותה מכה את אחת הבנות שלה.
פסי:	פעם אחת [...]
הנתבעת:	מה היא עשתה?
פסי:	נתנה סטירה לבת שלה.
הנתבעת:	תגידי, יכול להיות שגם ראית אותה, לא, אני אשאל שאלה אחרת. את אומרת גם שכשהיא הייתה כועסת העובדות היו עומדות דום.
פסי:	כן, כי היא מנהלת.

53. בהמשך נשאלה פסי, לגבי הכאת ילדים אחרים, והשיבה "אני לא ראיתי את תיתי מתנהגת לא יפה לילדים אחרים" (עמ' 15). עוד נשאלה פסי: "אם ראית אותה מכה ילד, למה לא התלוננת? מה עשית?" והשיבה: "זה היה ילדה שלה ואני אמרתי לה [...] שזה ילדה שלה ולא עושים ככה" (עמ' 17).

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 20-01-22619 רוט נ' אייש

54. בחקירתה הנגדית שבה פסי ונשאלה על פרטי המקרה בו סטרה התובעת לבתה (עמ' 19 ואילך) והשיבה כי הדבר ארע בשעה שהתובעת ישבה במבנה הגן בקומה הראשונה בסמוך למטבח, בשעה שיתר הילדים ישנו, בין השעות 13:00 ל- 15:00. לדבריה היא לא זוכרת אם הילדה ישבה איתן קודם לכן או שמא ניגשה אליהן, והיא גם לא זוכרת באיזו מבין שתי בנותיה של התובעת מדובר, אולם היא זוכרת היטב את הסטירה. לשאלה – מה אמרה לתובעת כשראתה זאת, השיבה: "אמרתי לה שזה הילדה שלה, לא מרביצים לילדים, משהו כזה". עוד נשאלה פסי: "ונשאלת לעבוד שם, אין שום בעיה, עם גננת שמרביצה לילדה שלה?" והשיבה: "עבדתי עוד תקופה" (עמ' 20). בהמשך עדותה חזרה בה מעט ואמרה שהיא איננה בטוחה אם באותו הזמן יתר הילדים ישנו או שמא היו בחצר, וכי היא זוכרת הדברים באופן "מעורפל ולא בקטעים המדויקים" (עמ' 22).

55. עדותה של פסי עוררה את הרושם כי אין לה כל עניין לפגוע בתובעת או לנקום בה וכי היא מספרת את שבאמת זכור לה. כך למשל אמרה לגבי יחסיה עם התובעת: "אנחנו סיימנו את היחסים יפה. היא שאלה אותי, היא אמרה לי 'את זוכרת שאת חתומה על חוזה?', אמרתי 'כן, אבל אני נותנת לך זמן, הודעה מראש' ונפרדנו יפה [...] עם תיתי מבחינת משכורת אף פעם לא הייתה לי בעיה, היא תמיד שילמה בזמן, לא היו טעויות, לא היה לי אף פעם בעיה איתה" (עמ' 17). מצאתי את עדותה של פסי מהימנה ומשכנעת.

עדות לידיה

56. גבי לידיה גבאי ("לידיה"), עבדה כסייעת בגן במשך כשנתיים, היא מסרה אמנם תצהיר עדות ראשית בכתב אולם בהמשך סירבה להתייצב בבית המשפט, ואף היא זומנה לעדות לבקשת התובעת באמצעות צו הבאה. בתצהירה סיפרה כי התובעת הכתה אותה פעמיים. פעם אחת סטרה לה בפניה לאחר שהתפתח עימות קולני ביניהם סביב סוגיית שכר עבודתה. בפעם השניה דחפה אותה התובעת לאחר שהכינה לעצמה כריך במטבח. עוד סיפרה בתצהירה: "במשך שנתיים שעבדתי אצל תיתי, ראיתי הרבה פעמים את תיתי מכה את שתי בנותיה שהיו בגן לעיני כל הילדים. המכות שהן קיבלו היו בטוסיק, ביד, בפנים". עוד סיפרה בתצהירה שראתה את התובעת מכה ילדים אחרים "אם למשל ילד לא היה רוצה להשתתף היתה נותנת לו מכה בכתף, צובטת, אלימות מילולית כלפיו באופן אגרסיבי של צעקות, העלבות, השפלות "אתה ילד לא טוב", "אין אין הוא טמבל הוא טמבל וכדומה". "כשעזבתי היא שילמה לי רק 400 ₪ במקום שכר מלא של 4,000 ₪ וטענה שהפרתי חוזה שאני חתומה עליו וזה קנס שעלי לשלם".

57. בחקירתה, סיפרה לידיה שמערכת היחסים בינה לבין התובעת הסתיימה באקורד צורם תוך שהיא נאלצת לוותר על זכויות המגיעות לה: "אני הייתי בהריון בסיכון אז, ממש כאילו פחדתי מהתוצאות [...] בעלי ביקש שאני לא אעשה שום דבר" (עמ' 3 לפרוטוקול ב"). בהמשך העידה

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 22619-01-20 רוט נ' אייש

כי "תיתי היא היתה ממש אגרסיבית אלי. היא הכתה אותי פעמיים [...] הביאה לי סטירה פעם אחת ופעם אחת היא דחפה אותי".

58. במסגרת חקירתה הנגדית הפנה ב"כ התובעת כלפי לידיה שאלות הנוגעות לעבודתה בגן ואשר ביקשו לערער על הגינותה ויושרה. כך למשל נשאלה על הפלה שעברה לטענתה בתקופת עבודתה בגן תוך שנרמז שמדובר בשקר, על סביה שנפטר ועל תאונת אופנוע בה היתה מעורבת. נרמז כי מדובר בשקרים שבדחה על מנת להיעדר מהעבודה. עד מהרה איבדה העדה את שלוות רוחה והתפרצה: "אבל אני לא באתי לזה, אני באתי למשהו אחר, אני לא מבינה. עבר פה שנתיים אני באתי למשהו אחר. נשמה כאילו אני לא, מה שהיה בעבר היה, אבל אני כאילו באתי בשביל לתת את העדות לדברים שראיתי" (עמ' 5). ובהמשך: "אני באתי למשהו אחד, תבואי למשהו אחד, מה הקשר הדברים האלה? אני לא משקרת וגם יש עדויות לדברים האלה, זה שאין לה מצלמות בגן ומלא הורים באו והתקשרו אלי [...] זה דברים שאני לא באתי להעיד עליהם [...] אני לא רוצה לענות על השאלות האלה [...] לא בא לי לענות על השאלות האלה [...] אני אקום ואצא, אני לא יכולה לשמוע אותו [...] אתה סתם מביא לי עצבים במוח (עמ' 7) [...] אבל זה דברים אישיים שלי [...] אבל כבוד השופט אתה מבין שהוא מדבר איתי על דברים שאני עברתי שאני לא רוצה לפתוח את זה? אתה מבין את זה [...] לקח לי המון זמן להכנס להריון בבת שלי, עברתי 3 הפלות" (עמ' 8).

59. לאחר ששלוות רוחה של העדה עורערה לגמרי עד שבית המשפט נדרש להרגיעה, היא שבה ונשאלה על עבודתה בגן ועל נסיבות עזיבתה, והשיבה: "הילדים הם היו כמו החיים שלי, נתתי להם את כל חיי באמת. אבל אני לא יכולתי להישאר שם. תיתי, הייתי נגיד אוכלת, לוקחת חתיכת לחם היא הייתה צורחת עליי את החיים. פעם אחת היא באה העיפה עלי סטירה, ובאמת היא התנהגה לא יפה לילדים גם, לא יכולתי לראות את זה, אז העדפתי לעזוב [...] באותו זמן שעזבתי החמודה הזאתי שפה לא שילמה לי את הכסף, היא הביאה לי רק 400 שקלים במקום 4,000 שקל [...] אני הייתי בהריון ולא רציתי להתעסק בזה, אני הייתי בשמירת הריון בבתי חולים [...] ולא יכולתי לעבוד יותר, ולא רציתי להיות שם פשוט וזה הכל [...] לא היה לי טוב שם, נקודה" (עמ' 9). בהמשך עדותה הודתה כי התשובות וההסברים שננתה במסגרת השימוע קודם לעזיבתה לא היו מדויקים, אלא "חצי חצי" (עמ' 13).

60. אשר לסוגיית ההכאה, סיפרה לידיה שאכן ראתה את התובעת מכה את בנותיה "וכלום ראו את זה. לא זוכרת את השמות אבל כולם ראו את זה, זה היה לעיני כולם [...] זה היה כל הזמן". בהמשך סיפרה כי הבנות אף בכו כתוצאה מכך. "זה אחד הסיבות שלא רציתי להגיע לגן. מי שהכריח אותי לבוא לעבוד שהייתי צריכה כסף זה בעלי [...] היינו לחוצים לכסף אז בגלל, שהייתי בדיוק אחרי חתונה וכל זה, הייתי לחוצה בכסף אז לא רציתי לעזוב, לא כי אהבתי את העבודה, עובדה שאני לא באתי למקום העבודה הרבה פעמים" (עמ' 11-12).

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 22619-01-20 רוט נ' אייש

61. בהמשך עדותה שבה ופירטה את הדברים הבאים: "עבדתי אצל תיתי שנתיים, ואני בהתחלה היה לי ממש כיף ואז אחר כך כאילו אחרי חודשיים שלוש, הלכתי למטבח ורציתי לאכול והיא הייתה אומרת 'אסור לאכול'. אחרי שנה בערך, לקראת הסוף כזה, שנה וחצי, הגענו למצב שכאילו אני באה לקחתי כריך ואז היא התחילה לצרוח עליי ודחפה אותי. ופעם אחת לא זוכרת מה היה, גם היה על אותו סיפור של אוכל, היא באה העיפה לי סטירה. וגם אני זוכרת שישבנו במפגש וילדה בשם, לא זוכרת איך קוראים לה, הורידה נעליים ואז היא באה ועשתה ככה, למה את מורידה נעליים, ושמה לה באגרסיביות את הנעליים. וגם אני זוכרת שהיה ילד שקראו לו [...], אני זוכרת את השם שלו בגלל שלבת שלי קוראים ככה גם, זה היה בהשכבות היא פשוט הטיחה אותו את הראש שלו על הרצפה ואמרה לו לישון לישון ככה. וגם היה עוד מקרה שבכיתה למעלה ילד היה בגמילה, והוא היה מפספס הרבה, והיא הייתה מושיבה אותו הרבה זמן בשירותים, אני לא אשכח את זה, הייתה מושיבה אותו, הייתה אומרת לו 'עד שאתה לא עושה פיפי אתה לא יוצא מפה', ככה בצרחות שאתה לא מבין אפילו" (עמ' 17). בהמשך עדותה שבה וסיפרה כי התובעת נהגה להכות את בנותיה "היא הייתה נותנת להן מכות בטוסיק [...] נגיד בשינה גם, הייתה אומרת להם 'תלכי לישון' בום ככה, ואז הילדה הייתה בוכה עד שנרדמת". לסיום נשאלה, האם התובעת הכתה גם ילדים אחרים או רק את בנותיה שלה והשיבה: "אני אמרתי לך את העניין עם הנעליים ושעשתה ככה ראיתי את זה גם בילדים אחרים, אבל מכות בטוסיק וזה ראיתי את זה רק לבנות שלה" (עמ' 18).

62. על אף הדברים החמורים, קשה לייחס משקל רב לעדותה של לידיה. נדמה היה שמדובר ברכבת הרים רגשית, וכי לא ניתן להפריד בין עובדות ותחושות. ב"כ התובעת הפנה כלפיה שאלות בעלות גוון מאשים בכל הקשור לתפקודה בגן וליושרה האישי ובתוך דקות ספורות היא אבדה את שלוות רוחה. מנגד, יש להביא בחשבון שני עניינים אלו: ראשית, על אף שהתברר במהלך עדותה כי יש לה "בטן מלאה" וחשבון ארוך עם התובעת, סוף סוף היא לא ששה להעיד כנגדה, ורק לאחר שהוצא נגדה צו הבאה הגיעה בחוסר ברירה לבית המשפט למתן עדות. שנית, לו בדתה לידיה שקרים מליבה מתוך מטרה לנקום בתובעת, מדוע סיפרה שהכתה רק את בנותיה שלה ולא ילדים אחרים? העובדה שהקפידה לדייק ולומר בתום עדותה כי "מכות בטוסיק וזה ראיתי את זה רק לבנות שלה", מהווה מעין טענת "מיגו" תלמודית, הנותנת תוקף של אמינות לדברים. כללו של דבר, קשה לייחס משקל רב ואובייקטיביות לעובדות המתוארות בעדותה של לידיה, אולם יש בה כדי להוות חיזוק ליתר ראיותיה של התובעת ובעיקר לעדותה של פסי.

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 20-01-22619 רוט נ' אייש

עדות הנתבעת

63. הנתבעת סיפרה בעדותה את שלדבריה ראתה במו עיניה:

אני נכנסתי יום אחד לגן, ראיתי את תיתי מכה את אחת הבנות שלה בטוסיק, תוך שהיא מעיפה אותה באוויר [...] יש לה 2 בנות יפהפיות מתוקות, אני חושבת שקוראים להן [...] וגם אני אף פעם לא הבדלתי ביניהן בשמות, גם אם אני אראה תמונה אני לא אדע מי זאת מי. יכול להיות שהייתה זו [...], היא הייתה הקטנה יותר, אני לא יודעת מה שמה. בכל מקרה, הדבר מאד חרה לי, אני זוכרת שהסתכלתי עליה בעיניים והיא הסתכלה עלי והייתה המומה לראות אותי בתוך הגן, כי זו הייתה שעה שאסור היה להיכנס לגן ומישהו יצא ואני נכנסתי. ככל הנראה זה הפריע לה שנכנסו לה לטריטוריה ולשלווה שהיא מנהלת את הגן. היא מודעת לסכסוך ביני לבין האבא של הילדה ואני תהיתי עם עצמי מה אני עושה עם מה שראיתי. כאמור, שיתפתי את אבי הילדה, שבאופן לא מפתיע לא הסכים להוציא את הילדה מהגן, נאלצתי להוציא צו שיפוטי על מנת להוציא את הילדה שלי מהגן. אני הודעתי לתובעת שהילדה שלי לא תמשיך בגן, אבל התובעת החליטה לפנות לאבי הילדה על מנת שהוא ישלם לה וכך דבריי נפלו על אוזניים ערלות. מאותו הרגע היחס אלי היה מזלזל, משל אני לא אימא בגן, היא החלה לשאול אותי כל מיני שאלות על מנת לסייע לאבי הילדה בתיק המזונות וגם כאשר היא הייתה צריכה להביא לי את הילדה, כשהגעתי עם הצו השיפוטי, היא לא הורידה את הילדה מהגן ונאלצתי לאיים במשטרה, ממש עוגמת נפש שלא תתואר, מה שאני עברתי מהרגע שראיתי אותה מכה את הילדה לעיני כל הילדים" (עמ' 24-25 לפרוטוקול א'). "אני ראיתי את חובתי לרשום פוסט, בטח ובטח אחרי ששמעתי על המעשים בגן מהורים נוספים" (עמ' 26).

64. בסיום עדותה (49), לבקשת בית המשפט, שבה וסיפרה הנתבעת ביתר הרחבה את פרטי המאורע:

כאמור יש שעות מסוימות שאסור להיכנס, איך שהגעתי לשער הגן מישהו יצא אז אני נכנסתי. ככה אף אחד לא יודע שנכנסתי למעשה, לא צלצלתי ולא כלום. וכולם בטוחים בפנים ככל הנראה שאותו אדם זר יצא ואז הגן מתנהל כרגיל. לעלות לכיתה של הילדה זה נחשב לבוגרים שנמצא בקומה השנייה. וכדי להגיע לקומה השנייה אתה צריך לעבור איזה 5 מדרגות של בית פרטי, כלומר כניסה אם אני לא טועה, ועוד איזה אולי 11 מדרגות שמגיעות למעלה לגן. עכשיו המדרגות בנויות בצורה כזו שיש קיר או-קיי? זה ככל הנראה המבנה, וממול יש איזה שער שהילדים לא ייצאו שער קטן כזה, אבל כשאתה כאילו כלפי מעלה אז כאילו, אני בכל מקרה כשאני עליתי אני לא רואה אף אחד כשאני עולה שנמצא בזווית [...] זה קרדינאלי אני מבינה למה אדוני מתכוון. אני

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 20-01-22619 רוט נ' אייש

רוצה פשוט לנסות ככה להסביר את המבנה. זה משהו כזה נגיד שכאן זה החלל של הגן או-קיי? ופה יש חלל קטן שהוא המשך, אתה יודע מה ככה, בחלל הזה כל חלל הגן, פה המדרגות. וממש פה יש את הקיר. אז הדבר היחיד שכשאתה עולה אתה יכול להשקיף לחלק הזה, אתה לא רואה את כל הגן יש פה את הקיר. וככל שאתה עולה עדיין יש פה איזה קיר אבל עדיין אתה יכול לראות יותר לכאן פה את השער קטן. עכשיו אני עולה במדרגות ולא שומעים ולא רואים, ואני לא רואה כלום. כמוכן שיש כזה רעש של ילדים גן בכל זאת. לא שהם ישבו או משהו. ותוך כדי שאני עולה לקראת הסוף כמה מדרגות האחרונות אני פתאום עולה וקולטת ממש פה כלומר אם אני פה במדרגות אז היא כאן, לא משהו שהוא בזווית או-קיי? לדעתי יש שם גם יציאה כזאת מהשירותים, לא משנה איך שהמקום בנוי [...] ואז אני עולה ואני פשוט רואה אותה מכה את הילדה, מכות כאלו בטוסיק, מטיחה בה מכות בטוסיק, והילדה עפה באוויר וזה תוך כדי שהיא מדברת ומניפה אותה. ואני כזה [...]

כב' הש' פירר: היא מחזיקה אותה ביד אחת מכה אותה ביד השנייה?
הנתבעת: כן.

כב' הש' פירר: היא נותנת לה מכה והיא פשוט עפה לה?

הנתבעת: היא מחזיקה אותה, היא מחזיקה אותה ביד אחת כדי תמיכה, ופשוט מניפה אותה באוויר. זה לא שהיא מניפה והילדה עפה הילדה כאילו מתרוממת וחוזרת חזרה על מנת להמשיך ולהטיח בה מכות.

כב' הש' פירר: כמה מכות?

הנתבעת: אני חושבת שראיתי לפחות 3, לפחות 3 באיזשהו שלב,

כב' הש' פירר: איך הילדה מגיבה?

הנתבעת: רגילה כזה אני האמת שאני מההלם פחות זוכרת את הסיטואציה של מה היא אמרה לה גם באותה עת, כי תוך כדי שהיא הכתה אותה היא גם אמרה לה איזה משהו. אני אפילו לא זוכרת אם הילדה בכתה האמת. לקראת סוף המדרגות אני נעצרתי שזה 2, 3 מדרגות. נעצרתי מההלם. כאילו אני כולי שמחה לאסוף את הילדה ושהיא תרוץ אליי, ואני כאילו במקום אחר לגמרי, לא במקום של מה אני הולכת לראות ואז אני קולטת את הדבר וזה היה בשבילי הלם. עכשיו העיניים שלנו נפגשו היא קלטה אותי, אני נעצרתי כאילו לקראת סוף המדרגות היא קלטה אותי. העיניים שלנו נפגשו ואני לא ידעתי מה לעשות, מה להגיד

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 20-01-22619 רוט נ' אייש

לה מה, מה אני עושה עכשיו בסיטואציה. אני מתערבת אני לא מתערבת, היא הבת שלה, מה היא תגייד היא יודעת שאני מסוכסכת עם האבא, אין מצלמות אין זה. כאילו הייתי כל כך מלאה ברגשות ומעורפלת מההלם של מה שאני רואה [...]

כב' הש' פירר: חוץ מהילדים היו שם עוד מבוגרים? סייעות גננות?

הנתבעת: לא לא לא, בשעות האלה בדרך כלל היא הייתה לבד.

כב' הש' פירר: באיזה שעה זה היה?

הנתבעת: בין 2 ל-3 משהו כזה.

65. בחקירתה הנגדית נשאלה הנתבעת על מה היא נסמכה כאשר פרסמה את פרסומיה בעניין תופעת האלימות בגן לרבות הכאת בתה של התובעת על ידה, והשיבה כי היא נסמכת על המקורות הבאים: מראה עיניה שלה כמתואר לעיל; הקלטה מתומללת של שיחה בין אחת האמהות לבין פסי, בה תיארה האחרונה כיצד סטרה התובעת לאחת מבנותיה (עמ' 152 וכן עמ' 163 לתיק מוצגי הנתבעת); תמליל שיחה בין אחת האימהות לבין פרידה בה מתארת האחרונה מספר מקרים של התנהגות בלתי הולמות הגובלת באלימות שננקטו על ידי סייעות שונות בגן (עמ' 126 לתיק מוצגי הנתבעת); מזכר מתוך תיק חקירת המשטרה בו מתוקצרת שיחה בין החוקרת לבין לידיה, ובה מתארת האחרונה אירועים בהם נקטה התובעת שימוש בכוח כלפי ילדים ואף מכה את בנותיה. באותו מזכר מתוקצרת גם שיחה בין החוקרת לפסי בה היא מספרת על התנהלות לא תקינה בגן, חוסר באוכל והעדר מים חמים, על מקרה בו התובעת סטרה בפניה של אחת מבנותיה ועל התנהלות אגרסיבית כלפי הילדים (עמ' 141 לתיק מוצגי הנתבעת, אם כי לא הובהר כיצד תוכן מזכר זה הובא לידיעת הנתבעת במועד הפרסומים); בנוסף הסתמכה הנתבעת על השיחה שקיימה עם בתה של התובעת אשר הוקלטה על ידה בסתר, אשר כזכור נפסלה על ידי מלשמש כראיה.

66. במסגרת החקירה הנגדית עומתה הנתבעת אם האפשרות לפיה, סיפור ההכאה הוא שקרי, והוא נולד כחלק מהסכסוך בין הנתבעת לבין אבי ילדתה, לאחר שסברה שהתובעת משתפת עמו פעולה כנגדה, וכן כחלק מהסכסוך בין התובעת לנתבעת בנוגע לתשלום עבור הגן. הנתבעת הודתה שאכן היתה מחלוקת לגבי התשלום (עמ' 45) וכי אכן סברה שהתובעת פועלת כנגדה לטובת האב, אולם שבה ועמדה על כך שראתה את הדברים כמו עיניה (עמ' 41). לשאלה, מדוע לא נגשה מיד להתלונן במשטרה השיבה "ברגע שהיו ברשותי ראיות, כמו הקלטה של הילדה שהיא מודה שאימא שלה מרביצה לה ולאחותה, סליחה לא מרביצה לה, הפסיקה להרביץ לה, מרביצה לאחותה, אז הלכתי להגיש תלונה במשטרה. אני טיפה מכירה את המערכת במדינת ישראל ועל אף כל אלה והעדויות, ראה איזה פלא, סגרו את התיקים נגדה [...]. אני אימא של ילדה והבנות המקסימות האלה של המפלצת הזאת התובעת, היו אצלי בבית" (עמ' 42). בהמשך

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 20-01-22619 רוט נ' אייש

עדוּתה הרחיבה את טענותיה כלפי התובעת גם לגבי ילדים אחרים: "כמו שקראתי וראיתי ושמעתי היא מושיבה אותם בכוח, היא מאכילה אותם, מאביסה אותם, היא משליטה טרור, היא צועקת, היא מענישה, היא מתעללת בסייעות, היא גם להן מרביצה, היא עוברת עבירות פליליות כמו להביא פחות אנשים על סייעות או מה שזה לא יהיה, מפקחים, מטפלים על מספר ילדים כמקובל בחוק, היא אוהבת כסף, היא עושה הכל בשביל כסף, משהו דוחה" (עמ' 43).

67. עדוּתה של הנתבעת עוררה אמביוולנטיות. מדובר בעדות של בעלת דין המעוניינת בתוצאות המשפט לטובתה; לדבריה שלה היא סובלת מהפרעה נפשית מסוג פוסט טראומה בעקבות תאונת אופנוע בה נפגעה לפני שנים ומאז היא מצויה בטיפולים (עמ' 47); דומה כי חרדותיה לשלום ילדתה עולים על הסביר והמקובל והן משפיעות על התנהגותה; מעורבותה בהתרחשות איננה מצטמצמת לעדות ראייה בדבר הכאת הילדה על ידי התובעת בלבד, שכן הדברים נשזרים במערכת היחסים העכורה בין הנתבעת לבין אבי ילדתה ובאמונתה בכך שהתובעת שיתפה פעולה עמו כנגדה, כמו גם עם העובדה שבמקביל להתרחשות זו ייצגה הנתבעת כעורכת דין בהליך משפטי שהתנהל בבית הדין לעבודה, את אחת הסייעות שפוטרה על ידי התובעת. מערכת קשרים סבוכה זו עשויה לעורר רושם בדבר מניע זר אפשרי לפרסומים מושא ההליך. עם זאת, לא נמצאו כשלים או סתירות משמעותיות בעדותה ולא נמצאו סמנים לכך שעדותה היא עדות שקר. יש אפוא מקום להעניק משקל מסוים לעדותה, אולם תוך נקיטת משנה זהירות.

הכרעה

68. מושכלות יסוד הן כי במשפט האזרחי ניתן לקבוע שבעל דין הרים את נטל ההוכחה המוטל עליו כאשר ממכלול העדויות והראיות שהובאו בפני בית המשפט ניתן להסיק שגרסתו העובדתית של אותו בעל דין, מסתברת ומתקבלת יותר על הדעת מאשר גרסתו הנגדית של בעל הדין שכנגד. ככלל, הנטל העיקרי המכונה נטל השכנוע מוטל תדיר על כתפיו של התובע, זאת בהתאם לכלל התלמודי הגדול לפיו "המוציא מחברו עליו הראיה" (תלמוד בבלי, בבא קמא, מ"ו ע"ב). בצד זאת, הנטל המשני – נטל הבאת הראיות – עשוי לנדוד במהלך המשפט בין הצדדים. ככל שבתום שמיעת הראיות, נותרות כפות המאזניים מעוינות, יכריע בית המשפט לחובת הצד שעליו נטל השכנוע, כאשר בדרך כלל יהיה זה התובע (ע"א 78/04 המגן חברה לביטוח בע"מ נ' שלום גרשון הובלות בע"מ (2006)).

69. בתביעות המוגשת מכוח איסור לשון הרע, לעתים רבות שאלת הפרסום איננה שנויה כלל במחלוקת ואף לא השאלה האם מדובר בפרסום אשר תכנו מהווה לשון הרע. עיקר המחלוקת נסובה על תחולתן של ההגנות. משמעות הדברים היא כי בהינתן שמדובר בפרסום לשון הרע, נטל הבאת הראיות יועבר מיד לכתפי הנתבע על מנת שיוכיח קיומן של הגנות. כאשר טענת ההגנה העיקרית היא הגנת אמת הפרסום, על הנתבע מוטל להוכיח כי מדובר אכן בפרסום אמת בעל

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 20-01-22619 רוט נ' אייש

חשיבות ציבורית. מידת ההוכחה הנדרשת מאת הנתבע עומדת ביחס ישיר לחומרת תוכן הדיבה. ככל שהדיבה חמורה יותר, כמות ההוכחה הנדרשת לה רבה יותר. (ע"א 7426/14 פלונית נ' אורי דניאל (2016); (ע"א 670/79 הוצאת עתון הארץ בע"מ נ' מזרחי (1987)). בענייננו, המעשים שייחסה הנתבעת לתובעת, אכן מעשים חמורים הם.

70. אחר שעיינתי בכתבי הטענות, בראיות ובעדויות, שקלתי במשורה משקלה של כל עדות וקראתי בעיון את סיכומי הצדדים, הגעתי לכלל מסקנה כי עלה בידי הנתבעת להוכיח במאזן ההסתברויות הדרוש, כי התובעת אכן הכתה את בתה. משכך, ובהינתן שמדובר בתוכן בעל עניין ציבורי מובהק, חלה הגנת אמת הפרסום, ועל כן דין התביעה להידחות.

71. התקבל הרושם כי התובעת אכן מנהלת גני ילדים ותיקה ומסורה הזוכה להערכה והוקרה מצדם של הורים רבים, אשר ילדיהם התחנכו בגניה במשך השנים. היא בנתה את שמה ואת גניה בעשר אצבעותיה ובמשך כ-25 שנה השקיעה את מלוא כוחה ומרצה בפיתוח ושגשוג מפעלה. על אף זאת, במאזן ההסתברויות הדרוש ולאחר שקילת מלוא העדויות כאמור, שוכנעתי כי במקרה אחד לפחות, ואולי במספר מקרים בודדים נוספים, היא איבדה את שלוות רוחה והכתה את בתה בתחום מבנה גן הילדים.

72. לזכותה של התובעת עומדות אמנם עדויותיהן של יסמין ושל פרידה אשר נמצאו מהימנות בעיניי. ואולם יש לזכור כי הן מתייחסות לתקופה הקודמת לתקופה הרלוונטית לענייננו, בה שהתה בגן בתה של הנתבעת. לא ניתן לשלול את האפשרות כי יכולת האיפוק והשליטה העצמית משתנה לפרקים, בהתאם לעומס רגשי, לחץ אישי או כלכלי ויתר נסיבות החיים. נוסף על כך, יסמין לא נכחה בשעות הפעילות בתחומי הגן אלא רק בשעת הבאת ילדיה בבוקר ואיסופם אחר הצהריים, על כן משקל עדותה ביחס לדברים שהתרחשו בין כותלי הגן במהלך היום – דל. יתירה מזו, מדובר בעדויות המבקשות להוכיח יסוד שלילי – העדר הכאה, על כן, מטבע הדברים כוחן מוגבל אך לאותם מצבים בהם נכחו אותן עדות. לעדותה של מאיה לא מצאתי לייחס משקל של ממש, זאת מהטעמים שפורטו לעיל במסגרת ניתוח העדויות.

73. מנגד, עדויותיהן של הנתבעת ושל לידיה אינן חפות מספקות, ולו היו הן עומדות לבדן, ספק אם היה די בכך על מנת להטות את הכף. ואולם עדותה של פסי הכריעה את הכף. פסי סיימה את עבודתה בגן ללא כל ריב או סכסוך עם התובעת והמשיכה הלאה בחייה. לא נמצא כל טעם או מניע לכעס או לנקמה מצדה כלפי התובעת ולא הועלתה כל סיבה אפשרית לכך שתעיד עדות שקר בבית המשפט. עדותה, לפיה התובעת סטרה לבתה לעיניה, נמצאה מהימנה ומשכנעת ולא מצאתי להטיל בה דופי. פסי אמרה את הדברים הן בשיחת טלפון שהתקיימה בינה לבין אחת האימהות והוקלטה, הן במענה לשאלות חוקרת המשטרה והן בעדותה לפני בית המשפט. העובדה שפרטים שוליים סביב האירוע אינם זכורים לה באופן חד וברור, איננה פוגמת במהימנותה, כך

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 22619-01-20 רוט נ' אייש

גם העובדה שלא זכרה במי מבין שתי בנותיה של התובעת מדובר. עדותה של פסי, בה לא מצאתי לפקפק, תומכת בטענת אמת הפרסום לה טוענת הנתבעת.

74. מעבר לכך יש לתמוה, מדוע לא מצאה התובעת לנכון לזמן לעדות מטעמה גננות וסייעות שעבדו בגן בתקופה הרלוונטית לנסיבות התביעה. ברשימת העדים מטעם התובעת הופיעו חמישה שמות, אך בסופו של יום הסתפקה היא אך בעדותה של חברתה יסמין, אשר ילדיה עזבו את הגן בטרם נכנסה אליו בתה של הנתבעת. מעבר לכך, יסמין מעולם לא עבדה בגן, וסביר להניח שלא נכחה בו בשעות הפעילות במשך היום. התובעת העידה כי צוות הגן מונה כ-17 עובדים בשנה (עמ' 51 לפרוטוקול ב') עדויות של גננות וסייעות אשר הועסקו בגן בתקופה הרלוונטית לאירועי התביעה, עשויות היו להוות משקל נגד ממשי לעדויותיהן של פסי, לידיה והתובעת. משלא זומן איש מהם לעדות, מעורר הדבר את החזקה הידועה לפיה, לו היו מעידים, היו תומכים דווקא בעמדת הנתבעת.

סוף דבר

75. הגעתי אפוא למסקנה כי הנתבעת עמדה בנטל הדרוש להוכחת אמת הפרסום ועל כן דין התביעה להידחות. אין באמור כדי לקבוע שהתובעת היא מתעללת סדרתית או מי שנוהגת להכות את בנותיה דרך קבע, אולם במאזן ההסתברויות הדרוש שוכנעתי, כי ברגע אחד או במספר רגעים של אובדן עשתונות, הכתה את בתה. אמנם בפרסום מספר 5 לא נאמר במפורש כי הילדה שהוכתה היא ילדתה של בעלת הגן, אולם אינני סבור שיש לכך נפקות, כל עוד מדובר בילדה מילדי הגן והדבר נעשה במבנה הגן ובשעות פעילותו. אשר ליתר הפרטים הנזכרים בגוף הפרסומים, הרי שהם ממילא נבלעים ומתגמדים לנוכח פרסום חמור זה.

76. מקום בו הורה משוכנע כי גננת, סייעת או מנהלת הכתה ילד או ילדה, לא יהא זה ראוי לחייבו לשתוק, מקום שאין בידו תיעוד חותך וחד משמעי של המאורע. אדרבה, הדבר מקים חובה מוסרית וציבורית להביא את הדברים לידיעת ההורים האחרים. ככל שמקרים כגון אלו יולידו כנגד אותה הורה תביעה כספית על סך מאות אלפי שקלים, עלול הדבר לגרום לכך שההורה יעדיף להוציא את ילדו מהגן, לשמור את המידע לעצמו ולא לשתף בו את יתר ההורים. מצב שכזה אינו רצוי, שכן הוא פועל כנגד טובת הציבור. מנגד, גם האפשרות לפיה הורה יפיץ שמועות בלתי מבוססות וחסרות אחריות בדבר קיומה של אלימות בגן, באופן הגורם אובדן אמון ונזק רב ללא הצדקה, גם היא תופעה בלתי רצויה. נדמה שבסופו של יום ובלית ברירה, האיזון הראוי ייבחן במבחן מאזן ההסתברויות. החלת מבחן זה על נסיבות כל עניין תקבע, האם מסתברת יותר האפשרות לפיה קיים יסוד של אמת בפרסום, או שמא סביר יותר שמדובר בבדיה.

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 22619-01-20 רוט נ' אייש

77. סוף דבר – התביעה נדחית.

התובעת תישא בהוצאות הנתבעת ובטרחתה בסך מזערי של 12,000 ₪.

לצורך קביעה זו הבאתי בחשבון, לצד סכום התביעה והעובדה שנדחתה במלואה, גם את האופן בו ניהלה הנתבעת את הגנתה, מספר הדיונים והמועדים שבוטלו בשל התנהלותה, לרבות העדר התייצבותה לדיונים שנקבעו, משך הזמן שארך ההליך וחלקה של הנתבעת בכך, ניסיונה לצרף ראיות חדשות לסיכומים, ועוד כיו"ב. התנהלותה הדיונית של הנתבעת בהליך זה, הטילו מעמסה כבדה על בית המשפט וכן על הצד שכנגד, ועל כן סברתי כי ראוי שהדבר יבוא לידי ביטוי במסגרת פסיקת ההוצאות.

ניתן היום, ט"ז תמוז תשפ"ד, 22 יולי 2024, בהעדר הצדדים.

מוטי פירר, שופט

